Uppsala kommuns funktionsrättsråd
Minnesanteckningar

Minnesanteckningar Uppsala kommuns funktionsrättsråd

Datum: 2 oktober 2026

Tid: 9.00-11.50

Lokal: Stadshuset KS-salen samt digitalt via Microsoft teams

Närvarande

Ledamöter

- Tobias Smedberg (kommunstyrelsen/omsorgsnämnden), ordförande
- Fredrik Larsson (Funktionsrätt Uppsala kommun), vice ordförande
- Astrid Mäkitalo (Hjärt-Lung Uppsala Län)
- Nina Mohss (HRF Uppsala Knivsta)
- Sofie Sander (Autism Uppsala län)
- Marielle Sandstedt (Reumatikerdistriktet Uppsala län), *deltar digitalt.*
- Måns Högström (Attention Uppsala)
- Gunilla Ekholm (OCD-föreningen i Uppsala län)
- Hans Richter (Neuro Uppsala Knivsta)
- Jonas Petersson (kommunstyrelsen)
- Jeanette Billås (omsorgsnämnden)
- Anita Björklund Hammarberg (utbildningsnämnden/omsorgsnämnden)
- Marianne Löfqvist (gatu- och samhällsmiljönämnden)
- Torkel Kjösnes (idrotts- och fritidsnämnden), punkt 5–10
- Kjell Haglund (plan- och byggnadsnämnden), *deltar digitalt.*
- Julia Falkerby (arbetsmarknadsnämnden)

Övriga deltagare

- Ida Lindman, direktör, trygghet- och hållbarhetsavdelningen
- Emma Lillskogen, enhetschef, trygghet- och hållbarhetsavdelningen
- Nina Klinge-Nygård, utvecklingsledare, trygghet- och hållbarhetsavdelningen
- Jeanette Nordin, brukarombud, gemensam service
- Heléne Stenlund, äldreombudsman, gemensam service
- Rosalind Göthberg, nämndsekreterare, kansliavdelningen
- Lenita Granlund, direktör, vård- och omsorgsförvaltningen

- Karin Eduards, välfärdsutvecklare, vård- och omsorgsförvaltningen
- Michael Jestin, ombudsman, Funktionsrätt Uppsala kommun

Föredragande och inbjudna gäster:

- Kajsa Trädgårdh, tillförordnad fastighetsdirektör
- Mikael Franzén, projektledare, fastighetsavdelningen
- Erik Löhman, projektledare, fastighetsavdelningen
- Emma Moström, strategisk samhällsplanerare, stadsbyggnadsförvaltningen
- Khadija Ali, trafikplanerare, stadsbyggnadsförvaltningen
- Åsa Engblom, enhetschef digital verksamhetsutveckling, vård- och omsorgsförvaltningen
- Jennie Bergman, förändringsledare, vård- och omsorgsförvaltningen
- Åsa Kullapa, förändringsledare, vård- och omsorgsförvaltningen
- Lisa Larsson, förändringsledare, vård- och omsorgsförvaltningen

Föredragningslista

1. Mötet öppnas

Ordförande Tobias Smedberg (V) öppnar mötet. Samtliga mötesdeltagare presenterar sig.

2. Val av justerare

Funktionsrättsrådet väljer Fredrik Larsson till justerare av dagens minnesanteckningar.

3. Fastställande av föredragningslista

Funktionsrättsrådet fastställer den utsända föredragningslistan.

4. Tema: Delaktighet och dialog i stadsbyggnad och fastighet

4.1 Delaktighet och dialog i stadsbyggnad och fastighet

Michael Jestin, Funktionsrätt Uppsala kommun, berättar om Funktionsrätts upplevelse av delaktighet och dialog med kommunen i stadsbyggnadsprocesser och fastighetsprojekt.

Tillgänglighetsfrågor tappas ofta bort någonstans på vägen mellan planering och färdigt projekt, trots att alla i grunden är överens om att de är viktiga. Funktionsrätt yttrar sig över detaljplaner och får ofta till svar att deras synpunkter är sådant som kommer in senare i processen. Kommunen behöver därför se till att det även finns möjlighet att lyfta in tillgänglighetsfrågorna under den del av processen där det är relevant och fortfarande går att påverka.

4.2 Arbetet med att skapa ett forum för funktionsrättsrörelsen och stadsbyggnadsförvaltningen

Emma Moström, strategisk samhällsplanerare, berättar om stadsbyggnadsförvaltningens arbete med att skapa ett forum för dialog med funktionsrättsrörelsen.

Arbetet utgår ifrån uppdrag 19 i Mål och budget som säger att *Dialogen med invånare, näringsliv och organisationer ska påbörjas redan i tidiga skeden av samhällsbyggandet på landsbygder, i tätorter och i staden.*

Det saknas idag ett forum där kommunen och funktionsrättsrörelsen återkommande ses och pratar om stadsbyggnadsfrågor, därför pågår nu ett pilotprojekt för att skapa ett sådant. Tanken är att ha möten en gång per termin för att utbyta kunskap och prata om aktuella stadsbyggnadsprojekt, utifrån de behov som Funktionsrätt Uppsala kommun ser. På mötet ska representanter från Funktionsrätt, representanter från stadsbyggnadsförvaltningen och presidierna från plan- och byggnadsnämnden samt gatu- och samhällsmiljönämnden delta. Det första mötet äger rum 17 november.

4.3 Så här arbetar fastighetsavdelningen med delaktighet och dialog avseende personer med funktionsnedsättning

Mikael Franzén och Erik Löhman från fastighetsavdelningen berättar om hur kommunen jobbar med lokalförsörjning och hur processen för nyproduktion och ombyggnadsprojekt ser ut.

Lokalförsörjning handlar om att se till att kommunens verksamheter har tillgång till ändamålsenliga, hållbara och kostnadseffektiva lokaler. Det är en komplex process som kräver mycket samarbete och koordinering mellan olika förvaltningar och bolag, till exempel för att olika verksamheter ska kunna samnyttja lokaler.

När kommunen ska bygga nya fastigheter eller bygga om befintliga fastigheter finns det olika stor möjlighet att påverka beroende på vilken del av processen projektet befinner sig i. Det kan till exempel se ut så här:

- **Förstudie:** Under förstudien tittar förvaltningen på om projektet går att genomföra. Här arbetar man till exempel med att utreda olika alternativ, identifiera risker och ta fram kostnad och tidsplan. Möjligheten att påverka i det här stadiet är stor, eftersom mycket fortfarande inte är bestämt.
- **Program och system:** I nästa steg av processen blir arbetet mer detaljerat och fokuserar på praktiska funktioner, flöden, tillgänglighet, användbarhet, tekniska lösningar osv. Möjligheten att påverka är fortfarande stor.
- **Projektering och produktion:** Här startar själva bygget med bygghandlingar, byggnation, kvalitetskontroller och besiktning. När projektet har gått in i den här fasen är möjligheten att påverka relativt liten.
- **Projektavslut:** Under den avslutande delen av projektet tittar man på om resultatet blev som förväntat genom uppföljning och utvärdering. Det går inte längre att påverka det aktuella projektet, men lärdomarna från det kan få stor påverkan på framtida projekt.

4.4 Workshop och diskussion

Funktionsrättsrådet delar in sig i grupper och diskuterar följande frågor:

- Vilka anpassningar ser ni har gjorts i dialoger som fungerar bra?
- Vilka hinder för delaktighet upplever målgruppen?
- Vilka förberedelser krävs, på grupp- och individnivå, för att dialoger ska bli lyckade?

Under diskussionerna lyfts bland annat följande:

- Det är svårt för allmänheten att få tag i rätt personer inom kommunen och veta vart de ska vända sig för att komma med inspel om pågående projekt.
- Ett återkommande problem är att tillgänglighetsanpassningar som har funnits i början av ett projekt kan försvinna med tiden, till exempel ledstråk som byggs bort eller hörslingor som slutar fungera eftersom de inte underhålls. Vem ansvarar för att se till att det inte händer?
- Ibland kan det vara svårt att tillgodose alla intressenters önskemål och krav. Då är det viktigt att politiken kan ge en tydlig riktning och göra prioriteringar där det finns målkonflikter.
- Det måste finnas processer som gör det möjligt för olika målgrupper att komma med synpunkter i de stadier av projekt där det fortfarande finns stora möjligheter att påverka. Här ligger ansvaret på kommunen och de som driver projektet eftersom det är svårt för allmänheten att själva ha koll.
- Vid projekt som till exempel arkitekttävlingar behöver tillgänglighetskraven vara tydliga redan från början.
- För att dialoger ska vara lyckade är det viktigt att det praktiska fungerar, som att kallelser och information kommer i rätt tid och att möteslokalen är tillgänglig.
- I projekt där dialog och delaktighet har fungerat bra beror det ofta på enstaka tjänstepersoner som är engagerade och ibland går utanför vad som egentligen förväntas av dem i sin roll.
- För att funktionsrättsrörelsen ska ha möjlighet att vara delaktiga i olika projekt krävs att de har tillräckliga resurser.
- Projekt behöver ha tidsplaner som tar hänsyn till att delaktighetsarbetet kan ta tid, både dialogerna i sig och arbetet med att göra olika anpassningar.

5. Förutsättningar för digital delaktighet

Karin Eduards och Åsa Engblom berättar om ett pågående arbete inom vård- och omsorgsförvaltningen som handlar om att genomföra en behovsbedömning av digitala metoder och digital teknik utifrån brukares behov.

Målgruppen för uppdraget är brukare inom omsorgsnämnden och inom den gruppen finns en stor variation vad gäller individers behov, förmåga, motivation, intresse och stöd för att kunna använda sig av digitala verktyg och tjänster. Tre utmaningar som återkommer är:

- **Socioekonomiska hinder:** Kostnaden för utrustning, abonnemang och uppkoppling kan begränsa möjligheten att delta digitalt.
- **Tillgänglighet:** Tjänster, information och gränssnitt är inte alltid begripliga, användbara eller kompatibla med individens behov och hjälpmedel.
- **Individuella förutsättningar:** Förutsättningar som tillgång till wifi, utrustning, e-legitimation, kunskap, trygghet och motivation kan variera. Här kan stöd från personal, företrädare och anhöriga vara avgörande.

Det räcker alltså inte att en person har tillgång till teknisk utrustning. Teknik, tjänster och stöd måste fungera tillsammans för att en individ ska kunna vara digitalt delaktig.

Funktionsrättsrådet kommer med följande inspel:

- Kommunens tjänstepersoner måste ha bättre kunskap om tillgängligheten i de digitala tjänster kommunen använder sig av.

- Det behöver finnas personal som både har tid och kunskap för att de ska kunna vara ett stöd till personer som ska lära sig att använda digital teknik och digitala tjänster.
- Det är dyrt att hålla sig uppdaterad, till exempel hänga med i uppgraderingar och byta ut utrustning som har blivit för gammal.

Funktionsrättsrådets ledamöter uppmanas att höra av sig till vård- och omsorgsförvaltningen om de har något mer att säga eller diskutera i frågan. Kontaktuppgifter finns i presentationsbilderna.

6. Rapport från brukarombudet

Jeanette Nordin, brukarombud, rapporterar från sitt arbete:

Brukarombudet har deltagit i en samarbetsuppsats med Uppsala kommun om gränsöverskridande roller i socialtjänsten. Hon har också träffat den nya nationella samordnaren för funktionshinderspolitik, Astrid Thornberg.

Programmet för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning och den tillhörande handlingsplanen ska aktualitetsbedömas för att se om de fortfarande är relevanta och svarar mot dagens behov.

7. Rapport från Funktionsrätt Uppsala kommun

Michael Jestin, ombudsman, rapporterar från Funktionsrätt Uppsala kommun:

Sedan den 1 oktober tillämpar kommunen nya bestämmelser om aktivitetskrav för att få försörjningsstöd. Nu finns krav på att personer som har försörjningsstöd ska delta i aktiviteter om de inte kan visa genom läkarintyg att de inte har aktivitetsförmåga. Detta skiljer sig från arbetsförmåga och det krävs därför två olika läkarintyg. Ett problem som har uppstått är att personer har fått sitt försörjningsstöd indraget i väntan på rätt typ av läkarintyg, vilket kan leda till skulder som hinner byggas upp innan stödet betalas ut. Frågan slår brett så alla kommunala verksamheter behöver uppmärksamma och vara medvetna om problemet.

I november tar regionen över ansvaret för den särskilda kollektivtrafiken (färdtjänst, skolskjuts och omsorgsresor). Trots många år av dialog verkar detta inte innebära någon större förändring av verksamheten och Funktionsrätt är oroliga för att dagens problem kommer att finnas kvar, till exempel vad gäller den enskilde resenärens ansvar att rapportera problem. Här måste kommunen vara beredd att kunna hjälpa brukare att anmäla missförhållanden.

8. Rapport från kommunstyrelsen och nämnder

Arbetsmarknadsnämnden

Nämnden implementerar de nya reglerna om aktivitetskrav, efter beslut från den tidigare regeringen och tar med sig frågan om att personer som inte har hunnit få rätt intyg riskerar att stå utan stöd.

Gatu- och samhällsmiljönämnden

Inom gatu- och samhällsmiljönämndens verksamhet är det flera stora projekt på gång, bland annat på Fyristorg och Österplan, där det är viktigt att få in och ta hänsyn till Funktionsrätts synpunkter.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har fattat beslut om utveckling av campingverksamheten i Uppsala. Beslutet säger bland annat att det ska etableras en ny camping i privat regi vid Sunnerstabadet.

Idrotts- och fritidsnämnden

Idrotts- och fritidsnämnden arbetar med ett uppdrag från Mål och budget som handlar om att utreda stöd till föreningar som möjliggör för äldre barn som inte tidigare varit aktiva att börja med en idrott.

Omsorgsnämnden

Omsorgsnämnden har fattat beslut om nya riktlinjer för behovsprövning enligt LSS och ska nu följa upp implementeringen av de nya riktlinjerna.

Det IOP (Idéburet offentligt partnerskap) som nämnden har arbetat på tillsammans med Funktionsrätt har pausats. Nu behövs nya dialoger med Funktionsrätt för att kunna komma vidare.

9. Övriga frågor

Måns Högström ställer en fråga om ledstråket på Dragarbrunnsgatan som delvis har försvunnit. Funktionsrätt har träffat projektet som arbetar med Dragarbrunnsgatan och de säger att det kommer finnas ett fungerande ledstråk på plats när gatan är klar men att det inte kommer tillkomma något nytt under byggtiden.

10. Nästa möte

Nästa möte med funktionsrättsrådet är fredag 4 december. Det är det sista mötet med rådet för mandatperioden.